

ERDÉSZETI LAPOK

LXXXVI. ÉVFOLYAM
8
1950. AUGUSZTUS

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET,
A MŰSZAKI ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNYI
EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGE TAGJÁNAK
KOZLONYE

LXXXVI. ÉVFOLYAM 1950 AUGUSZTUS

ЛЕСНАЯ ГАЗЕТА

Журнал Государственного Лесоводствен-
ного Общества (1866.)

REVUE FORESTIÈRE

Organe de l'Association Forestière Hongroise (1866.)

JOURNAL OF FORESTRY

Periodical of the Hungarian Forestry Association (1866.)

FORSTLICHE BLÄTTER

Zeitschrift des Ungarischen Landesforstvereins (1866.)

Felelős szerkesztő: Madas András.

Szerkesztő bizottság: Benedek Attila, Bezzegh László, Iby
Gábor, Jabláczy Sándor, Molnár István, Perényi Márta,
Roller Kálmán

Megindították 1862-ben

WAGNER KÁROLY és DIVALD ADOLF

Megjelenik minden hó 7-én

Szerkesztőség:

Budapest, V. Bajcsy-Zsilinszky út 72. l. em.

Távbeszélő: 122-977. Postatakarékpénztári csekk számla:
23.602.

TARTALOM:

(Содержание. — Sommaire. — Contents. — Inhalt.)

Madas András: Az erdőgazdaság időszerű
kérdései 225

634.928.334

Marti László: Állománygazdaságra alapított
grafikus hozadékszabályozás. — Графический
метод лесоустройства на основании хозяйства
по насаждениям. — *Réglementation graphique
du rendement basé sur l'économie des
peuplements forestiers.* — *Graphische Er-
tragsregelung auf bestandswirtschaftli-
cher Grundlage* 227

Dr. Erdős Sándor: Hozzászólás dr. Farkas
Vilmos: „A faállomány üzemgazdasági jel-
lege az erdőgazdaságban” című tanulmá-
nyához 232

Dr. Farkas Vilmos: Átszervezés az erdőgaz-
daságban 240

Az Erdészeti Tudományos Intézet közleményei. —
Доклады Научно-Исследовательского Института
Лесного Хозяйства — *Communications de l'Insti-
tut scientifique forestier.* — *Communications of
the Institution for Forest Science.* — *Mitteilun-
gen des Forstlichen Forschungsinstitutes.*

634.928.52:626.918:629.135

Cornides György: Az élőfakészlet megállapí-
tása légi felvételek segítségével. — Опре-
деление запаса насаждения помощью аэросним-
ков. — *Détermination du volume sur pied
avec l'aide des prises de vue aériennes.* —
*Estimation of Stock Volume by Aerial
Photographs* 242

Irodalom. — Литература. — Bibliographie. — Reviews. — Literatur.

Könyvismertetés.

Stephen H. Spurr: Erdészeti légi fényképe-
zés (*Cornides*) 246
Adamovich—Partos: Erdészeti hídépítéstan . 247

Külföldi lapszemle

A. Guginasz: A litván szovjet köztársaság
erdőgazdálkodásának fejlődése
(*Perényi M.*) 247
D. A. Voszkreszenszkij: Gazdasági számvetés
az erdőgazdaságban (*Perényi M.*) 247
I. K. Noszov: Az erdőgazdaság gazdasági
számvetéséhez (*Perényi M.*) 247
Új keményfákat keres az angol piac 248
A fa tartósítása 248
Aktív természetvédelem Lengyelországban
(*Ákos*) 248

Különfélék. — Различные. — Divers. — Notes. — Verschiedenes.

Jelentés a Műszaki és Természettudományi
Egyesületek Szövetsége 1950 július 15-én
megtartott rendes évi közgyűléséről
(*Bezzegh*) 248

C í m l a p : Részlet az izabellaföldi ártéri erdőből.

AZ ERDŐGAZDASÁG IDŐSZERŰ KÉRDÉSEI

Madás András

(Budapest)

Kormányunk megvizsgálta az erdészet kérdéseit és határozatot hozott annak átszervezésére. Az átszervezés érinti az erdészet egész területét, kezdve az üzemi szervezettől egészen az egyetemi oktatásig.

Az átszervezés célja, biztosítani a politikai, gazdasági és szervezeti feltételeit annak, hogy az erdészet teljesíthesse azt a feladatot, amelyet a szocializmus építésének jelenlegi szakaszán a népgazdaság ettől a szektorától elvár.

Az erdészet minden területére kiterjedő átszervezést különböző Népgazdasági Tanácsi határozatok, kormányrendeletek, miniszteri rendeletek és belső intézkedések tartalmazzák. Szükséges, hogy az erdészet dolgozói rövid áttekintést kapjanak az átszervezés lényegéről és azokról a közvetlen feladatokról, amelyek megoldása az erdészet területén a dolgozókra vár. A kérdések három csoportba foglalhatók össze: 1. szervezési, 2. tervezési, 3. termelési kérdések.

1. Az erdőgazdaság eddigi szervezetében az állami tulajdonban lévő erdők 15 nemzeti vállalatra oszlottak az Erdőközpont és a Földművelésügyi Minisztérium erdészeti főosztályának irányítása alatt. A nem állami tulajdonban lévő erdők közül a közbirtokossági és községi erdők az erdőgazdasági nemzeti vállalatok kezelésében voltak, a magánerdők felett a Mezőgazdasági Igazgatóságok gyakoroltak felügyeletet. Mivel egyrészt a kezelés költségei nem voltak tisztán kimunkálhatók, másrészt az állami erdőgazdaságok a saját feladataikat sem tudták megfelelően ellátni, szükségessé vált az állami és nem állami erdők teljes szétválasztása. Az állami erdők kérdését vizsgálva, a régi nemzeti vállalatok túlságosan nagy egységek voltak ahhoz, hogy közvetlenül irányítani tudják a termelést. A nemzeti vállalati központok nagylétszámú bürokratikus szervekké váltak, melyek agyonnyomták a termelés lényegében végző erdőgondnokságokat. Az erdőgondnokságok személyzetét ezzel szemben nem a termelés mértékéhez képest állapították meg s így sok helyen nem tudták a rájuk rótt feladatokat megoldani. Az Erdőközpont a maga 400-as létszámával úgy felduzzadt, hogy az egyes osztályok egymás között már nem is tudták a kapcsolatot tartani, önállóan intézkedtek, sokszor egymásnak ellentmondva és óriási ügyiratforgalmukkal (1949-ben 133.000 ügyirat!) szinte lehetetlenné tették a komoly termelőmunkát.

Az új szervezetben a döntő változást az jelenti, hogy 15 nemzeti vállalat 78 nemzeti vállalattá alakul, átlag 20.000 k. h. területtel. Ez lehetővé teszi, hogy a nemzeti vállalat most már ne felülről, bürokratikusan, hanem közvetlenül a termelés helyén, sokkal kisebb adminisztrációval vezethesse a termelést. Igen fon-

tos megjegyezni, hogy ezúttal felmérték azt, hogy a nemzeti vállalatnak milyen feladatokat kell ellátnia, ahhoz hány, milyen képesítésű szakemberre van szükség és ezt a létszámot minden nemzeti vállalatnál biztosították. A nemzeti vállalaton belül üzemegységeket kell alakítani, melyet az üzemegységvezető egy adminisztrátorral vezet. Az üzemegységekben már adminisztráció nem folyik, illetve csak olyan, mely közvetlen a termeléssel foglalkozik (bérjegyzék, stb.).

Mivel egyrészt az Erdőközpont 78 vállalatot közvetlenül összefogni nem tud, másrészt szükséges az, hogy a Megyei Tanácsok megalakulásával kapcsolatban legyen egy szerv, mely a megyék területén lévő nemzeti vállalatokat összefogja és irányítja, 16 megyében Egyesületek létesülnek. Az Egyesülés új típusú gazdasági szerv, mely a megye területén lévő erdőgazdasági nemzeti vállalatok szoros irányítását végzi, de a vállalatok szervezeti, jogi és elszámolási különállását nem szünteti meg. Az Egyesületek kis létszáma (8–10 fő) eleve kizárja, hogy adminisztrációval túlterhelhessék az alájuk tartozó vállalatokat. Három megyében Egyesülésre nincs szükség, mert ott 1, illetve 2 vállalat van.

Az Egyesületeknek önálló egyszámlája, a nemzeti vállalatoknak pedig kitelepipített alszámlája van. A vállalatok önálló üzemi részlettervet és ennek alapján önálló pénzügyi előirányzatot készítenek. Ezeket az Egyesülés összesíti és mint a saját tervét terjeszti fel az Erdőközponthoz, a jóváhagyott terveket pedig megfelelően szétbontja a vállalatokra. Az Egyesülés a jóváhagyott terven belül a vállalatok között átcsoportosítást végezhet.

Az Egyesületeket és az önálló vállalatokat az Erdőközpont fogja össze. A multtal ellentétben az Erdőközpont a jövőben csak az elvi irányítást fogja végezni s nem fogja óriási bürokratikus szervezetével agyonnyomni a vállalatokat. Meg fog szünni az Erdőközpont nagyfokú függetlensége a felsőbb szervektől, ami lehetővé teszi, hogy az erdőgazdaság sokkal szervezettebben illeszkedjék bele a Földművelésügyi Minisztérium és az egész népgazdaság munkájába.

Eddig a Földművelésügyi Minisztérium ellenőrzése csak formális volt; a Földművelésügyi Minisztérium erdészeti főosztálya a jövőben tényleges gazdája lesz az egész erdészetnek. Ezt bizonyítja az új főosztály összetétele és megfelelő létszáma.

Ugyancsak az erdészet átszervezéséhez tartozik, hogy az erdőgazdaság megnövekedett súlyának megfelelően az Országos Tervhivatalban is az eddigi egy előadó helyett erdészeti osztály létesült.

A nem állami erdők ügyének intézésére a Megyei Tanácsok mezőgazdasági osztályain erdészeti csoportok alakulnak, megfelelő lét-

számmal, az erdőszült megyékben pedig járásokként erdészeti előadókát állítanak be. A fenti szervek feladata a közbirtokossági és községi, valamint magánerdők gazdálkodásának irányítása és ellenőrzése a Tanácsok ellenőrzése és támogatása mellett.

Így az erdőgazdaság minden területét felölelő szervezet létesül, melynek helyes működését biztosítja az, hogy ezáltal a Párt vette a kezébe a kérdést, gondoskodott arról, hogy a vállalatok, Egyesülések és felsőbb szervek vezetői a munkásosztály és a Párt kipróbált harcosai legyenek. Emellett gondoskodott arról, hogy az értelmiség azon része, amelyik dolgozni akar és részt akar venni a szocializmus építésében, megtalálja a megfelelő helyét a fenti szervezetben.

2. A szervezet augusztus 1-ig feláll, addig is, de főleg azontúl, vannak olyan feladataink a tervezéssel kapcsolatban, melyek halasztást nem tűrnek és amelyek megoldására az erdészet minden dolgozóját mozgósítani kell. A régi vállalatok megszűnése, az új vállalatok megalakulása, a termelési keretszámok megváltozása szükségessé teszi, hogy az 1950. évre jóváhagyott üzemi részletterveket módosítsuk. Mivel közvetlenül előttünk áll az 1951. évi tervek előkészítése is, továbbá az új vállalatok munkája sem tud lényegében addig megindulni, amíg az új terveket jóvá nem hagyják, szükséges, hogy ezeket a terveket legkésőbb szeptember 1-ig az Országos Tervhivatal jóváhagyja. Ennek megfelelően a menetrend a következőképpen alakul: az új vállalatok augusztus 1-ig elkészítik a második félévre szóló üzemi részletterveket, azokat augusztus 1–15. között az Egyesülések összesítik és felterjesztik az Erdőközpontnak, augusztus 15-től szeptember 1-ig az Erdőközpont összesíti az egyes terveket, a Földművelésügyi Minisztérium felülvizsgálja, az Országos Tervhivatal pedig letárgyalja és jóváhagyja.

Természetesen a menetrend biztosítása elsőrendű érdeke elsősorban a vállalatoknak. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha úgy az új, mint a régi vállalatok minden dolgozója minden erőt mozgósít a terv végrehajtására. A terv helyes elkészítése az alapja a vállalatok helyes munkájának, ezért annak időben való helyes elkészítése harci feladat.

A megfelelő rendelkezések már kimentek, a tervkészítést minden fázisában ellenőrizni fogja a Földművelésügyi Minisztérium és az Országos Tervhivatal. Ahol szükséges, ezek a szervek a támogatást meg fogják adni.

3. Sztálin elvtárs arra tanít bennünket, hogy az igazi munka nem fejeződik be a terv elkészítésével, hanem akkor kezdődik. Ismeretes az erdészet dolgozói előtt, hogy kormányunk jelentős mértékben felemelte erdőszítési terveinket és beruházási vonalon már a háromszorosát is túlhaladtuk az 5 éves terv eredeti 1950-es előirányzatához képest. Emellett a Népgazdasági Tanácsi határozat a fakitermelés keretszámait is megváltoztatta, tekintetbe véve népgazdaságunk szükségleteit.

Ezek a fokozott feladatok igen nagy erőpróba elé állítják az új vállalatok vezetőit. Helytelen lenne a nehézségeket alábecsülni, mert akkor nem mozgósítanánk az erőinket, de helytelen lenne túlbecsülni is, ami viszont le-

fegyverezné a dolgozókat. A feladatokat reálisan kell mérni és időben minden intézkedést meg kell tenni.

Melyek itt a főbb feladatok?

Az új kollektív szerződés kiküszöböli a mult hibáit, bevezeti a prémiumrendszert és ösztönözi fogja a munkásokat a magasabb mennyiségi és minőségi termelésre, mert közvetlenül érdekeltté teszi őket abban. Az egyszerű és áttekinthető darabbér megkönnyíti a munkás részére keresetének megállapítását. Emellett azonban idejében gondoskodni kell a megfelelő munkáslétszámról, mert ez az őszi erdőgazdasági munkák szűk keresztmetszete. Gondoskodni kell, hogy a DÉFOSz és a Tanácsok útján a Párt támogatásával összhangba lehessen hozni a mező- és erdőgazdasági munkát és a szükséges munkáslétszám kelő időben rendelkezésre álljon.

Ugyanez vonatkozik a fuvarkérdésre is. Gondoskodás fog történni, hogy a keresetek az erdőben és egyéb helyen arányosak legyenek, de feltétlenül biztosítani kell a Tanácsokon keresztül, hogy a megfelelő létszám időben rendelkezésre álljon.

Erdősítés vonalán gondoskodni kell arról, hogy a csemetekertek területe erőteljesen megnövekedjen és az ősszel ellentétben mag begyűjtésre kerüljön, mert másképpen nem tudunk a jövő évi feladatainknak eleget tenni. Itt feltétlenül szükséges a tervek túlteljesítése.

A fenti feladatok ellátására be kell kapcsolnunk a társadalmi és sajtóvonalat is. Az „Erdészeti Lapok” a jövőben irányt vesznek arra, hogy a multtal ellentétben, sokkal jobban kapcsolódjon a gyakorlati élethez. Ezért kérjük az új vállalatok igazgatóit, hogy jelöljenek ki a vállalat személyzetéből egy sajtófelelőst, aki kapcsolatot tart a lappal, cikkeket küld és közli, mi az, ami a dolgozókat elsősorban érdekli.

Az erdőgazdaságra váró feladatok igen nagyok, de a Párt megtanított bennünket arra, hogy ezektől a feladatoktól nem szabad megijednünk, hanem azokat meg kell oldanunk. Az átszervezéssel kapcsolatos kérdéseket eddig nem látták világosan a dolgozók. Ne tévesszenki szem elől, hogy a munkához való viszony egyúttal politikai állásfoglalás is. Mindazok, akik nem végzik el a munkájukat, akik az átszervezés ellen izgatnak, azok akár öntudatlanul, akár tudatosan, az ellenség malmára hajtják a vizet. Ezek közé tartoznak azok, akik a Népgazdasági Tanács határozata után bomlasztják az erdészeti dolgozók munkafegyelmét azzal, hogy a határozat ellen igyekeznek a dolgozókat hangolni, akik igyekeznek a szakemberek egy részét rávenni, hogy ne fogadják el állásukat.

A háború vagy béke kérdésében mindenkinek félreérthetetlenül állást kell foglalnia. A béke híveinek azonban nem csak akarniuk kell a békét, hanem minden erővel dolgozniuk kell — elsősorban a munka frontján — érte. Menetközben kell legyőzniük azokat a nehézségeket, amelyek az új szervezet beindításakor jelentkeznek, határidőre kell elkészíteni a terveket, mozgósítani kell minden erőt a tervfeladatok teljesítésére, sőt túlteljesítésére — ezek azok a feladatok, melyek az erdészet vonalán dolgozóinkra várnak.